

Професійний стандарт Машиніст крана автомобільного

(дата внесення до Реєстру кваліфікацій)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”, протокол від 28.11.2025 № 96

(найменування розробника, рішення (може оформлюватися протоколом), наказ, розпорядження, яким затверджено професійний стандарт)

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 42 Кодексу законів про працю України, на підставі висновку суб'єкта перевірки (СПО роботодавців) від 14.11.2025 про дотримання під час підготовки проекту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373

1. Назва професійного стандарту

Машиніст крана автомобільного.

2. Загальні відомості про професійний стандарт

1) мета діяльності за професією.

Керування та технічне обслуговування автомобільного крана під час виконання монтажних робіт, навантаження-розвантаження, перевантаження і транспортування вантажів.

2) назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ 7	Добування металевих руд	Група 07.1	Добування залізних руд
				Клас 07.10	Добування залізних руд
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.1	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
				Клас 24.10	Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 24	Металургійне виробництво	Група 24.3	Виробництво іншої продукції первинного оброблення сталі
				Клас 24.33	Холодне штампування та гнуття
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 25	Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	Група 25.1	Виробництво будівельних металевих конструкцій і виробів
				Клас 25.11	Виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 25	Виробництво готових металевих виробів, крім	Група 25.6	Оброблення металів та нанесення

			машин і устаткування		покриття на метали, механічне оброблення металевих виробів
				Клас 25.62	Механічне оброблення металевих виробів
Секція С	Переробна промисловість	Розділ 33	Ремонт і монтаж машин і устаткування	Група 33.1	Ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів, машин і устаткування
				Клас 33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення
Секція F	Будівництво	Розділ 43	Спеціалізовані будівельні роботи	Група 43.9	Інші спеціалізовані будівельні роботи
				Клас 43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи

3) назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Машиніст крана автомобільного 8332.

4) професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Машиніст крана автомобільного (4 кваліфікаційний розряд), 3 рівень НРК.

Машиніст крана автомобільного (5 кваліфікаційний розряд), 3 рівень НРК.

Машиніст крана автомобільного (6 кваліфікаційний розряд), 4 рівень НРК.

5) назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

- сертифікат про присвоєння(підвищення)/ підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації;
- сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);
- диплом спеціаліста за професією «Машиніст крана автомобільного» з додатком до диплома;
- інші документи, що підтверджують професійну та/або часткову професійну кваліфікацію.

3. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1) здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності* /інші уповноважені законодавством суб'єкти
«Машиніст крана автомобільного (4 кваліфікаційний розряд)»	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	професійна підготовка – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна освіта або професійне навчання на виробництві, наявність посвідчення водія автотранспортних засобів категорії «С»
«Машиніст крана автомобільного (5 кваліфікаційний розряд)»	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	професійна підготовка – базова або повна загальна середня освіта, без вимог до стажу роботи. перепідготовка - професійна освіта або професійне навчання на виробництві, наявність посвідчення водія автотранспортних засобів категорії «С»
«Машиніст крана автомобільного (6 кваліфікаційний розряд)»	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	перепідготовка - професійна освіта або професійне навчання на виробництві, наявність посвідчення водія автотранспортних засобів категорії «С»

Примітки

*Підготовка на кваліфікаційний розряд здійснюється в залежності від вантажопідймальності крана та видів робіт, що виконуються

2) професійний розвиток

з присвоєнням наступного рівня професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності /інші уповноважені законодавством суб'єкти
«Машиніст крана автомобільного (5 кваліфікаційний розряд)»	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи машиністом крана автомобільного 4 розряду не менше ніж 6 місяців
«Машиніст крана автомобільного (6 кваліфікаційний розряд)»	без вимог до рівня освіти, стажу роботи	стаж роботи машиністом крана автомобільного 5 розряду не менше ніж 6 місяців

без присвоєння наступного рівня професійної кваліфікації:

підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше одного разу на п'ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;
- набуття компетентностей для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, в межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці.

4. Аббревіатури, скорочення

ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
АБВР	Аналіз безпечного виконання робіт
5С	Система організації робочого місця (простору), націлена на створення оптимальних умов праці, підтримання порядку і чистоти
БРП	Безпечний робочий простір
СОП	Стандартні операційні процедури

5. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Початок та закінчення виконання робіт	A1. Здатність отримувати завдання на виконання робіт, брати участь в прийманні-здаванні зміни	A1.1. Встановлений порядок приймання та здавання зміни в структурному підрозділі. A1.2. Правила експлуатації і технічного обслуговування автомобільних кранів і автотранспортних засобів A1.3. Робочу інструкції машиніста крана автомобільного A1.4. Інструкцію з охорони праці для машиністів автомобільного крана A1.5. Правила дорожнього руху	A1.1. Приймати і здавати зміну. A1.2. Передавати/приймати інформацію про стан обладнання та несправності в його роботі, що мали місце упродовж зміни, та вжиті заходи, щодо їх усунення. A1.3. Перевіряти безпеку робочих місць при прийманні зміни A1.4. Вести робочу документацію A1.5. Заповнювати вахтовий журнал.	A1.1. Надавати зворотній зв'язок керівнику A1.2. Користуватися засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A1.4. Застосовувати професійну термінологію	A1.1. Розуміти сутність завдання на виконання робіт A1.2. Перевіряти безпеку робочих місць під час приймання зміни A1.3. Вести вахтовий журнал.

		A1.4. Документи у сфері професійної діяльності A1.5. Правила отримання письмового наряду на виконання вантажно-розвантажувальних робіт. A1.6. Правила та порядок заповнення вахтового журналу A1.8. Технологічні карти та схеми стропування вантажів, реєстри Безпечного Робочого Простору (БРП) A1.9. Технологічну документацію, СОП.			
A2. Здатність здійснювати огляд та перевірку справності обладнання та інструментів	A2.1. Порядок проведення візуального огляду та перевірки технічного стану автотранспортного засобу та крана автомобільного. A2.2. Порядок проведення візуального огляду та	A2.1. Проводити візуальний огляд та перевірку технічного стану автотранспортного засобу та крана автомобільного. A2.2. Проводити візуальний огляд та перевірку технічного стану приладів безпеки автомобільного крана.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт A2.4. Виявляти несправності	

	перевірки технічного стану приладів A2.3. Порядок огляду механізмів автомобільного крана, гальм та ходової частини. A2.4. Порядок перевірки механізмів підйому, гідравлічної системи. A2.5. Порядок огляду стану канатів, їх кріплення на барабані та стрілі. A2.6. Порядок огляду стану укладання канатів у струмках блоків та барабанів. A2.7. Порядок огляду вантажозахоплювальних органів (гаків, підвісок, грейферів) та знімних вантажозахоплювальних пристроїв (канатних строп, захватів, траверсів) та вимоги до них. A2.8. Правила та порядок перевірки на справність	A2.3. Проводити огляд та перевірку технічного стану механізмів крана, гальм, ходової частини. A2.4. Проводити огляд та перевірку технічного стану гідравлічної системи, механізмів підйому A2.5. Проводити перевірку стану канатів та їх кріплення на барабані, стрілі. A2.6. Проводити перевірку стану укладання канатів у струмках блоків та барабанів A2.7. Проводити огляд та перевірку технічного стану вантажозахоплювальних органів (гаків, підвісок, грейферів) та знімних вантажозахоплювальних пристроїв (канатних строп, захватів, траверсів). A2.8. Визначати справність металоконструкцій, зварених швів.		обладнання під час його візуального огляду.
--	---	--	--	---

	металоконструкцій, зварних швів. A2.9. Правила та порядок перевірки ходової частини на деформації та тріщини. A2.10. Правила та порядок перевірки заземлень. A2.11. Правила та порядок перевірки додаткових опор автомобільного крана.	A2.9. Проводити огляд ходової частини на деформації та тріщини. A2.10. Огляд заземлень. A2.11. Проводити огляд додаткових опор автомобільного крана. A2.12. Виявляти несправності обладнання під час його візуального огляду.		
A3. Здатність прибирати робоче місце, обладнання, інструмент після завершення виконання робіт	A1.3. Робочу інструкції машиніста крана автомобільного A1.4. Інструкцію з охорони праці для машиністів автомобільного крана A3.1. Правила та послідовність прибирання робочої зони після завершення робіт A3.2. Запобіжні заходи при проведенні прибирання робочої зони. A3.3. Перелік інструментів та	A3.1. Проводити прибирання робочої зони та обладнання відповідно до вимог охорони праці та безпечного виконання робіт	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань A3.1. Чітко доносити інформацію про виконані роботи та про умови виконання робіт	A3.1. Прибирати робоче місце від сторонніх предметів, матеріалів, які не використовуються у роботі A3.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт

		матеріалів для прибирання			
	A4. Здатність застосовувати цифрові технології та інструменти для професійної комунікації та співпраці	A4.1. Інформаційно-комунікаційні засоби та засоби цифрового зв'язку, способи їх застосування A4.2. Порядок роботи із засобами цифрового зв'язку A4.3. Способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності	A4.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку A4.2. Використовувати інформаційно-комунікаційні засоби, технології A4.3. Здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження у професійній діяльності	A1.2. Користуватися засобами зв'язку A4.1. Чітко надавати інформацію про умови використання засобів цифрового зв'язку	A4.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку
Предмети та засоби праці: інструкцію з охорони праці для машиніста крана автомобільного, робочу інструкцію (карту функціональних обов'язків) машиніста крана автомобільного, схему розташування основного і допоміжного обладнання; журнал приймання-здавання зміни, видачі нарядів, виконання вантажно-розвантажувальних робіт, дорожній лист, вахтовий журнал					
В. Технічне обслуговування і ремонт	B1. Здатність здійснювати технічне обслуговування автомобільного крану	B1.1. Перелік інструментів для проведення технічного обслуговування крану. B1.2. Види та регламент проведення технічного обслуговування. B1.3. Порядок оформлення документації щодо виконання технічного обслуговування крану.	B1.1. Застосовувати інструменти для проведення технічного обслуговування крану. B1.2. Проводити технічне обслуговування крану. B1.3. Оформлювати документацію після проведення технічного обслуговування крану	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B1.1. Проводити технічне обслуговування крану.

					B1.2. Оформлювати документацію після проведення технічного обслуговування крану
B2. Здатність виконувати заправно-мастильні роботи	B2.1. Види, марки мастильних матеріалів. B2.2. Правила та періодичність змащення обладнання. B2.3. Вимоги до змащування вузлів устаткування, що обслуговується, і механізмів. B2.4. Карти змащення вузлів та механізмів крана автомобільного. B2.5. Способи змащення вузлів та механізмів крана автомобільного.	B2.1. Визначати точки змащення. B2.2. Проводити змащення і заправку вузлів і механізмів устаткування, що обслуговується.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B2.1. Проводити змащення і заправку вузлів і механізмів устаткування, що обслуговується.	
B3. Здатність проводити перевірку справного стану електричної частини крана, неповоротної та поворотної рам, опорно-поворотного пристрою та виносних опор	B3.1. Призначення, пристрій, принцип роботи електричної частини, неповоротної та поворотної рам, опорно-поворотного пристрою та виносних опор автомобільного крана. B3.2. Порядок перевірки справного	B3.1. Проводити перевірку працездатного стану електричної частини крана автомобільного та приладів захисту. B3.2. Проводити перевірку справного стану неповоротної та поворотної рам, опорно-	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт	

		стану механізмів електричної частини крана та приладів захисту автомобільного крана. В3.3. Порядок перевірки справного стану неповоротної та поворотної рам, опорно-поворотного пристрою та виносних опор.	поворотного пристрою та виносних опор. В3.3. Визначати місця несправностей, визначати код помилки		В3.1. Проводити перевірку працездатного стану електричної частини крана автомобільного та приладів захисту. В3.2. Проводити перевірку справного стану неповоротної та поворотної рам, опорно-поворотного пристрою та виносних опор. В3.3. Визначати місця несправностей, визначати код помилки
В4. Здатність проводити перевірку справного стану гідравлічної системи, систем керування	В4.1. Призначення, пристрій, принцип роботи гідравлічної системи та системи керування крана автомобільного В4.2. Правила визначення рівня мастила в гідравлічній системі та відсутність його підтікання. В4.3. Правила визначення рівня рідини у гідросистемі. В4.4. Види гідравлічної рідини.	В4.1. Виявляти підтікання у гідравлічній системі. В4.2. Визначати рівень мастила у гідравлічній системі. В4.3. Визначати рівень рідини у гідросистемі. В4.4. Здійснювати доливання гідравлічної рідини.	А1.2. Користуватись засобами зв'язку А1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни А2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт В4.1. Проводити перевірку справного стану гідравлічної системи, систем керування	

		B4.5. Процедуру доливання гідравлічної рідини.			
	B5. Здатність регулювати механізми (гальма, зачеплення конічних шестерень, ланцюги, кінцеві вимикачі та ін.)	B5.1. Призначення, будову та принцип роботи механізмів крана автомобільного (гальма, зачеплення конічних шестерень, ланцюга, кінцеві вимикачі та ін.) B5.2. Основні правила експлуатації автомобільних кранів. B5.3. Порядок огляду та правила заміни накладок та стрічок. B5.4. Порядок та правила контролю стану зачеплення конічних шестерень: стирання зубців, зчеплення поперечних валів. B5.5. Порядок контролю кріплення та розташування ланцюгів між зірочкою (блоком) та елементами конструкції.	B5.1. Регулювати механізми (гальма, зачеплення конічних шестерень, ланцюги, кінцеві вимикачі та ін.) B5.2. Проводити огляд та заміну накладок, стрічок.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B5.1. Регулювати механізми (гальма, зачеплення конічних шестерень, ланцюги, кінцеві вимикачі та ін.)

		B5.6. Положення зварних відкаліброваних та пластинчастих ланцюгів під час роботи на зірочці. B5.7. Порядок контролю та випробувань кінцевих вимикачів.			
B6. Здатність проводити перевірку справного стану канатів	B6.1. Порядок перевірки справного стану канатів. B6.2. Види деформації, зношування канатів, норми бракування канатів. B6.3. Способи та порядок виявлення обривів канатів	B6.1. Проводити перевірку справного стану канатів. B6.2. Виявляти деформацію та зношування канатів. B6.3. Виявляти обрив канатів.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт B6.1. Проводити перевірку справного стану канатів	
B7. Здатність перевіряти стан та надійність кріплень та зчеплень всіх вузлів крана автомобільного та перевірку крана на холостому ходу	A1.3. Робочу інструкції машиніста крана автомобільного A1.4. Інструкцію з охорони праці для машиністів автомобільного крана	B7.1. Перевіряти стан та надійність кріплень та зчеплень всіх вузлів крана автомобільного. B7.2. Проводити випробування автомобільного крана на холостому ходу	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт	

		В7.1. Інструкцію з експлуатації автомобільного крана. В7.2. Порядок виконання кріпильних робіт. В7.3. Правила проведення випробувань крана на холостому ходу		час виконання виробничих завдань	А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт В7.1. Перевіряти стан та надійність кріплень та зчеплень всіх вузлів крана автомобільного. В7.2. Проводити випробування автомобільного крана на холостому ходу
В8. Здатність виконувати підготовку обладнання до ремонту і прийому з ремонту	В8.1. Порядок підготовки устаткування до ремонту. В8.2. Ознаки несправностей несучих конструкцій та робочого обладнання автомобільного крана. В8.3. Порядок огляду, контролю, випробування устаткування прийому з ремонту.	В8.1. Проводити підготовку устаткування до ремонту. В8.2. Виявляти несправності несучих конструкцій та робочого обладнання крана. В8.3. Проводити прийом обладнання з ремонту.		А1.2. Користуватись засобами зв'язку А1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни А2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт В8.1. Виконувати підготовку обладнання до ремонту і прийому з ремонту
В9. Здатність виявляти несправності стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв	В9.1. Призначення, будову, правила експлуатації стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв.	В9.1. Проводити огляд стрілового обладнання та вантажозахоплювальних органів (гаків, підвісок, грейферів) та знімних вантажозахоплювальних пристроїв (канатних		А1.2. Користуватись засобами зв'язку А1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт

		В9.2. Призначення, будову та правила експлуатації вантажозахоплювальних органів (гаків, підвісок, грейферів) та знімних вантажозахоплювальних пристроїв (канатних строп, захватів, траверсів). В9.3. Причини виникнення, способи запобігання та усунення технічних несправностей стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв. В9.4. Спосіб визначення рівня зносу стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв, терміни експлуатації.	строп, захватів, траверсів). В9.2. Визначати технічні несправності стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв. В9.3. Визначати рівень зносу стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв. В9.4. Контролювати терміни експлуатації стрілового обладнання та знімних вантажозахоплювальних пристроїв	A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт В9.1. Виявляти несправності підйомно-транспортного засобу і знімних вантажозахоплювальних пристроїв
Інструменти, прибори та засоби: інструменти та пристрої для виконання ремонтних робіт та технічного обслуговування крану автомобільного відповідно до інструкції з експлуатації заводу-виробника.					

С. Експлуатація обладнання	С1. Здатність проводити контрольний огляд крана	С1.1. Правила та порядок проведення контрольного огляду крана автомобільного С1.2. Порядок проведення перевірки справності механізмів крана та електричної частини, приладів, пристроїв безпеки та гальм. С1.3. Вимоги до робочого майданчика.	С1.1. Проводити контрольний огляд крана. С1.2. Проводити перевірку справності механізмів крана та електричної частини, приладів, пристроїв безпеки та гальм.	А1.2. Користуватись засобами зв'язку А1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни А2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт С1.1. Проводити контрольний огляд крана
	С2. Здатність виконувати приведення кранової установки в робоче положення	А1.4. Інструкцію з охорони праці для машиністів автомобільного крана С2.1. Інструкцію з експлуатації автомобільного крана С2.2. Інструкцію з експлуатації автомобільного крана. С2.3. Порядок визначення безпечного розташування кранової установки. С2.4. Порядок встановлення крана на виносні опори.	С2.1. Приводити кран та прилади керування автомобільним краном у робоче положення. С2.2. Визначати безпечне розташування кранової установки. С2.3. Визначати відповідність умов експлуатації (видимість, швидкість вітру) інструкції щодо безпечного ведення робіт. С2.4. Встановлювати кран на виносні опори. С2.5. Визначати максимально	А1.2. Користуватись засобами зв'язку А1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни А2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця А2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт А2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт С2.1. Приводити кран та прилади керування автомобільним краном у робоче положення. С2.2. Визначати безпечне розташування кранової установки.

	C2.5. Порядок визначення максимально допустимого кута нахилу стріли. C2.6. Порядок перевірки справності приладів безпеки (обмежувача вантажопідіймальності і або вантажного моменту, кінцевих вимикачів, показчика вантажопідіймальності і в залежності від вильоту стріли, показчика нахилу крана). C2.7. Порядок дій у разі позаштатних ситуацій.	допустимий кут нахилу стріли. C2.6. Оперативно діяти у позаштатних ситуаціях.		C2.3. Встановлювати кран на виносні опори. C2.4. Визначати максимально допустимий кут нахилу стріли.
C3. Здатність переводити кран у транспортне положення	C3.1. Послідовність дій щодо приведення крана в транспортне положення. C3.2. Правила встановлення положення стріли та розподілу навантаження на кран при пересуванні крана	C3.1. Приводити кран у транспортне положення. C3.2. Встановлювати стрілу та розподіляти навантаження на кран під час пересування крана з вантажем або без нього.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт A2.3. Дотримуватися заходів безпеки під час виконання робіт

	з вантажем або без нього.		виробничих завдань	С3.1. Приводити кран у транспортне положення.
С4. Здатність управляти краном автомобільним під час виконання монтажних робіт, робіт з навантаження-розвантаження, перевантаження і транспортування вантажів	С4.1. Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання . С4.2. Правила керування автомобільним краном при впливах несприятливих зовнішніх факторів (температура, вітер і т. д.) С4.3. Правила виконання: монтажних робіт, робіт з навантаження, розвантаження, перевантаження та транспортування, у тому числі в охоронній зоні поблизу лінії електропередачі, комунікацій та мереж,	С4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання. С4.2. Проводити монтажні роботи, роботи з навантаження, розвантаження, перевантаження та транспортування, у тому числі в охоронній зоні поблизу лінії електропередачі, комунікацій та мереж, та вимоги до якості робіт. С4.3. Застосовувати знакову сигналізацію під час монтажних робіт, робіт із завантаження-розвантаження, перевантаження та транспортування вантажів. С4.4. Здійснювати підйом, опускання та переміщення вантажу,	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт С4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання. С4.2. Управляти краном автомобільним під час виконання монтажних робіт, робіт з навантаження-розвантаження, перевантаження і транспортування вантажів

	та вимоги до якості робіт. С4.4. Знакову сигналізацію, яка застосовується під час виконання монтажних робіт, робіт із завантаження-розвантаження, перевантаження та транспортування вантажів. С4.5. Правила підйому, опускання та переміщення вантажу, що знаходиться поблизу об'єкта (стіни, колони, штабелі, залізничного вагона, автомашини, верстата тощо). С4.6. Правила підйому та опускання вантажу з колодязя, канави, траншеї, котловану тощо. С4.7. Правила укладання та розбирання вантажів.	що знаходиться поблизу об'єкта (стіни, колони, штабелі, залізничного вагона, автомашини, верстата тощо). С4.5. Дотримуватись правил у процесі підйому та опускання вантажу з колодязя, канави, траншеї, котловану тощо. С4.6. Здійснювати укладання та розбирання вантажів рівномірно, без порушення встановлених для складування вантажів габаритів.		
С5. Здатність контролювати величини вантажу, що піднімається і	С5.1. Технічні характеристики, технічну	С5.1. Визначати масу вантажу, що	А1.2. Користуватись засобами зв'язку	А2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця

встановленого вильоту стріли	документацію та вантажні характеристики автомобільних кранів. C5.2. Допустимі навантаження на вантажозахоплювальні пристрої.	піднімається, залежно від вильоту стріли. C5.2. Контролювати масу вантажу, що піднімається.	A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт C4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання. C4.2. Управляти краном автомобільним під час виконання монтажних робіт, робіт з навантаження-розвантаження, перевантаження і транспортування вантажів
C6. Здатність контролювати роботи механізмів і вузлів крана в т.ч. вести спостереження за обмежувачами, звуковим пристроєм, гальмами, лебідками, контрольно-вимірювальною апаратурою	C6.1. Принцип роботи механізмів та вузлів крана: обмежувачів, звукових пристроїв, гальм, лебідки, контрольно-вимірювальної апаратури. C6.2. Способи визначення просідання	C6.1. Контролювати роботу механізмів та вузлів крана: обмежувачів, звукових пристроїв, гальм, лебідки, контрольно-вимірювальної апаратури. C6.2. Визначати просідання гідравлічної системи, гальм.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт C4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних

	гідравлічної системи, гальм. С6.3. Порядок контролю стану аутригера (виносної опори).	С6.3. Проводити контроль стану аутригера (виносної опори).	виробничих завдань	кранів, підймальних пристроїв і відповідного обладнання. С6.1. Контролювати роботу механізмів та вузлів крана: обмежувачів, звукових пристроїв, гальм, лебідки, контрольно-виміральної апаратури.
С7. Здатність контролювати правильність навівання канатів на барабан	С7.1. Способи кріплення каната на барабані. С7.2. Схеми укладання каната на барабані.	С7.1. Контролювати правильність укладання канатів на барабан.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт С4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідймальних кранів, підймальних пристроїв і відповідного обладнання. С7.1. Контролювати правильність укладання канатів на барабан.

	C8. Здатність контролювати стан робочого майданчика	C1.3. Вимоги до робочого майданчика. C8.1. Правила встановлення крана автомобільного на робочому майданчику з урахуванням категорії та характеру ґрунту.	C8.1. Встановлювати кран автомобільний на спланованому та підготовленому майданчику з урахуванням категорії та характеру ґрунту.	A1.2. Користуватись засобами зв'язку A1.3. Надавати інформацію в обсязі, що є необхідним для здавання зміни A2.1. Взаємодіяти з працівниками під час виконання виробничих завдань	A2.1. Оцінювати безпечність стану робочого місця A2.2. Чітко доносити інформацію про особливості виконання робіт C4.1. Дотримуватись правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання. C8.1. Встановлювати кран автомобільний на спланованому та підготовленому майданчику з урахуванням категорії та характеру ґрунту.
	Інструменти, прибори та засоби: інструменти та пристрої для виконання ремонтних робіт та технічного обслуговування крану автомобільного відповідно до інструкції з експлуатації заводу-виробника.				
D. Дотримання норм та правил охорони праці	D1. Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства	D1.1. Політику та цілі підприємства в галузі охорони праці	D1.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва	A1.2. Користуватися засобами зв'язку D1.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про загрози особистій безпеці і здоров'ю	D1.1. Забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства

			D1.2. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва D1.3. Забезпечувати безпечне виконання операцій відповідно до технологічних карт	та безпеці і здоров'ю оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства	
D2. Здатність дотримуватися заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	D2.1. Вимоги правил пожежної безпеки та інструкції з протипожежної безпеки, Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання, Правил охорони праці під час виконання вантажно - розвантажувальних робіт D2.2. Засоби пожежогасіння, протипожежне обладнання та інвентар	D2.1. Визначати придатність та справність засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання D2.2. Користуватися засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем D2.3. Під час виникнення пожежі діяти згідно з правилами протипожежної безпеки, правилами ліквідації аварій	A1.2. Користуватися засобами зв'язку D2.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про особливі умови виконання робіт	D2.1. Діяти в аварійних ситуаціях відповідно до плану ліквідації аварій	

	D2.3. Місця розміщення засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю D2.4. Правила користування засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем			
D3. Здатність дотримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	D3.1. Нормативно-правові акти та стандарти з охорони праці під час виконання трудових функцій	D3.1. Забезпечувати безпечне виконання операцій D3.2. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт	A1.2. Користуватися засобами зв'язку D3.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про виявлені порушення законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	D3.1. Дотримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки
D4. Здатність дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку	D4.1. Правила внутрішнього трудового розпорядку	D4.1. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт	A1.2. Користуватися засобами зв'язку D4.1. Доносити інформацію безпосередньому	D4.1. Дотримуватись вимог правил внутрішнього трудового розпорядку

	D4.2. Положення колективного договору підприємства D4.2. Кардинальні правила D4.3. Проводити АБВР	D4.2. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку D4.3. Виконувати положення колективного договору підприємства	керівнику щодо відхилень від правил внутрішнього трудового розпорядку	
D5. Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	D5.1. Вимоги безпеки, що пред'являються до машиніста крана автомобільного (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця)	D5.1. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва	A3.2. Користуватися засобами зв'язку D5.1. Донести інформацію безпосередньому керівнику щодо відхилень під час експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	D5.1. Застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва
D6. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використання індивідуальних та застосування колективних засобів захисту	D6.1. Види та призначення засобів індивідуального та колективного захисту D6.2. Вимоги до засобів індивідуального захисту, правила та послідовність їх підготовки та перевірки	D6.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва	A3.2. Користуватися засобами зв'язку D6.1. Донести інформацію безпосередньому керівнику про особливі умови виконання робіт	D6.1. Проводити АБВР

		D6.3. Ознаки пошкоджень, зносу, дефектів засобів індивідуального та колективного захисту			
Предмети та засоби праці: ЗІЗ, засоби колективного захисту, засоби пожежогасіння, засоби зв'язку					
Е. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Е1. Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків	Е1.1. Порядок виклику швидкої допомоги, пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування	Е1.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	A3.2. Користуватися засобами зв'язку	Е1.1. Доносити інформацію щодо характеру ушкодження та ступеню загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків
	Е2. Здатність надавати домедичну допомогу потерпілим від нещасного випадку	Е2.1. Правила та заходи надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку Е2.2. Місцезнаходження засобів для надання домедичної допомоги та склад медичної аптечки	Е2.1. Застосовувати правила та заходи надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку	A3.2. Користуватися засобами зв'язку	Е2.1. Дотримуватись правил та заходів надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку
Предмети та засоби праці: ЗІЗ, засоби колективного захисту, аптечка (загального призначення) для машиніста крана автомобільного, перев'язувальний пакет, джгут, шина, носилки, вогнегасники					
Ф. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	F1. Здатність виконувати вимоги правил екологічної безпеки	F1.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища	F1.1. Виконувати вимоги правил екологічної безпеки F1.2. Здійснювати роздільний збір відходів	A3.2. Користуватися засобами зв'язку F1.1. Доносити інформацію безпосередньому	A3.2. Користуватися засобами зв'язку F1.1. Доносити інформацію безпосередньому

		F1.2. Цілі підприємства в галузі екології F1.3. Положення системи менеджменту навколишнього середовища F1.4. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища F1.5. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу F1.6. Основи ощадливого підприємства, систему 5С F1.7. Вимоги безпеки під час роботи з відходами F1.8. Регламент по поводженню з відходами виробництва на підприємстві	виробництва згідно їх видів та до відповідної тари з дотриманням вимог безпеки	керівнику про виявлені вимог правил екологічної безпеки	керівнику про наповнення тари для відходів
Предмети та засоби праці: матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливі нафтопродуктів, тара для відходів					

6. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

Визначення рівня професійної кваліфікації залежить від вантажопідймальності крана та видів робіт, що виконуються

Вид обладнання та його продуктивність\ Трудова функція (умовне позначення та назва)	Загальна назва професійної(их) кваліфікації(ій) у межах професійного стандарту “Машиніст крана автомобільного ”		
	Машиніст крана автомобільного (4 кваліфікаційний розряд)	Машиніст крана автомобільного (5 кваліфікаційний розряд)	Машиніст крана автомобільного (6 кваліфікаційний розряд)
	у разі керування автомобільними кранами вантажопідймальністю до 6,3 т включно під час простих монтажних робіт, робіт з навантажування, розвантажування, перевантажування та транспортування елементів будівельних конструкцій штучних, сипких, лісових та інших аналогічних вантажів	у разі керування автомобільними кранами вантажопідймальністю більше 6,3 до 10 т з усіма видами змінного устаткування під час монтажних робіт середньої складності та робіт з навантажування, розвантажування, перевантажування, транспортування	у разі керування автомобільними кранами вантажопідймальністю більше 10 т під час монтажних робіт середньої складності та робіт з навантажування, розвантажування, перевантажування, транспортування
А. Початок та закінчення виконання робіт	+	+	+
В. Технічне обслуговування і ремонт	+	+	+
С. Експлуатація обладнання	+	+	+
Д. Дотримання норм та правил охорони праці	+	+	+
Е. Надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	+	+	+
Ф. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	+	+	+

7. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1) повне найменування розробника професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

2) назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Протокол від 28.11.2025 № 96

3) реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок СПО роботодавців від 14.11.2025 про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту «Машиніст крана автомобільного» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373.

8. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

листопад 2030